

Green Key
ul. Towarowa 45/22
61 – 896 Poznań

Uzasadnienie uwarunkowań, które wskazują na możliwość odstąpienia od przeprowadzenia dla dokumentu Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Stare Pole do roku 2011 z perspektywą na lata 2012 – 2015, strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania określone w art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko przekazujemy uzasadnienie uwarunkowań jakie wskazują na możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Stare Pole do roku 2011, z perspektywą na lata 2012 – 2015.

Możliwość odstąpienia od sporządzenia Prognozy oddziaływania na środowisko skutków realizacji zadań zapisanych w Planie Gospodarki Odpadami dla Gminy Stare Pole wynika z pisma Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gdańsku RDOŚ-22-WWO-7040/5-1/10/MB, w którym stwierdzono wymóg przedłożenia Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska uzasadnienia dla uwarunkowań wskazanych w art. 49 ustawy OOS, w celu skorzystania z możliwości odstąpienia od przeprowadzenia dla dokumentu PGO strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Stare Pole do roku 2011 z perspektywą na lata 2012 – 2015 (który jest częścią Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Stare Pole) jest dokumentem, który aktualizuje obowiązujące dotychczas opracowanie uchwalone przez Radę Gminy w Starym Polu, uchwałą Nr XVII/129/2004 z dn. 31.12.2004 r. w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Gminy Stare Pole na lata 2004 – 2012”.

Poniżej przedstawiono uwarunkowania wynikające z projektu dokumentu Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Stare Pole do roku 2011 z perspektywą na lata 2012 - 2015, dotyczących następujących zagadnień:

1. Charakter działań przewidzianych w dokumentach.

W dokumencie Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Stare Pole przewidziane działania mają na celu ochronę środowiska, mają charakter administracyjny, organizacyjny oraz inwestycyjny. Zadania mają na celu poprawę sytuacji w gospodarce odpadami w Gminie. Są to wytyczne do racjonalnych działań programowych na dalsze lata i polepszenia efektywności istniejącego już systemu gospodarki odpadami na terenie Gminy. Przedstawiony projekt dokumentu PGO ustala w sposób ogólny ramy dla realizacji zaproponowanych

przedsięwzięć. Jest to dokument strategiczny, określający jedynie kierunek działań i rozwoju Gminy.

Zapisy Planu odnoszą się do zapisów dotyczących gospodarki odpadami zawartych w dokumentach strategicznych powiatu, województwa i kraju. Przy jego opracowywaniu korzystano i nawiązywano do zapisów zawartych w dokumentach:

- Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012, z perspektywą do roku 2016;
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010 – uchwalony uchwałą Rady Ministrów nr 233 z dnia 29 grudnia 2006r. w sprawie krajowego planu gospodarki odpadami.;
- Program Ochrony Środowiska województwa pomorskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011-2014, którego część stanowi plan gospodarki odpadami dla województwa pomorskiego 2010;
- Program Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla powiatu malborskiego na lata 2004 - 2011 (przyjęty uchwałą Rady Powiatu Malborskiego z dnia 1 grudnia 2004, uchwała nr XXVII/262/2004);
- „Plan gospodarki odpadami Gminy Stare Pole na lata 2004-2012” (grudzień 2004 r.) przyjęty uchwałą nr XVII/129/2004 Rady Gminy Stare Pole z dnia 30 grudnia 2004 r.

Plan jest opracowaniem omawiającym aktualną sytuację w Gminie. Jest dokumentem praktycznym, który powinien służyć w procesie inwestycyjnym Gminy i jednostek gospodarczych na tym terenie. Celem aktualizacji PGO jest przedstawienie wytycznych do racjonalnych działań programowych na dalsze lata i poprawa stanu środowiska przyrodniczego Gminy. Może stanowić element wspierający proces decyzyjny i procedurę konsultacji społecznych dotyczących inwestycji prowadzących do zrównoważonego rozwoju.

W Planie Gospodarki Odpadami szeroko opisano sytuację gospodarki odpadami w Gminie, problemy wynikające ze zbierania i unieszkodliwiania odpadów. Zagadnienia dotyczące zwłaszcza odpadów komunalnych czy niebezpiecznych (ze strumienia odpadów niebezpiecznych) poruszają problematykę ochrony środowiska oraz wprowadzają zapisy, które mają do tej ochrony się przyczynić.

2. Rodzaj i skala oddziaływania na środowisko.

Ogólnie przyjęte założenia ochrony środowiska dotyczą głównie wprowadzenia odpowiedniej polityki gospodarki odpadami oraz ogólnie przyjętej ochrony środowiska mając na uwadze zrównoważony rozwój Gminy Stare Pole.

Skala oddziaływania jest trudna do określenia ze względu na „ogólność” założonych celów do zrealizowania. Proponowane działania to działania przede wszystkim z zakresu administracji oraz organizacji systemu gospodarki odpadami. Jedynym działaniem inwestycyjnym jest rekultywacja składowiska w Szaleńcu.

Można założyć, że dokument PGO zawierają zapisy realizacji przedsięwzięć w granicach Gminy Stare Pole, jednak zakłada również współpracę ponadgminną, w ramach Regionalnego Systemu Gospodarki Odpadami Tczew.

Realizacja Planu Gospodarki Odpadami nie powinna spowodować znaczących oddziaływań. Założenia Planu wskazują na rozwój systemu gospodarki odpadami opartego na selektywnej zbiórce odpadów oraz, docelowo, wywożeniu odpadów poza Gminę, składowaniu ich na składowisku zlokalizowanym poza obszarem Gminy (jednak dopiero po roku 2012, po uruchomieniu Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Rokitkach składowisko w Szaleńcu

zostanie zamknięte, a odpady z terenu Gminy będą kierowane na składowisko w RSZO w Tczewie, przy ul. Rokickiej, czyli do ZZO Rokitki – zgodnie z założeniami Regionalnego Systemu Zagospodarowania Odpadów Tczew). Tak więc realizacja PGO dla Gminy Stare Pole nie powinna wpłynąć negatywnie na stan środowiska na tym obszarze. Nie przewiduje się zatem wystąpienia negatywnych oddziaływań skumulowanych, krótko- czy długotrwałych oraz nieodwracalnych. Realizacja PGO dla Gminy nie spowoduje także wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi, ani zagrożenia dla środowiska.

Rozwijanie gospodarki odpadami w kierunku proponowanym w PGO dla Gminy będzie natomiast miało pozytywne oddziaływanie na stan środowiska przyrodniczego Gminy oraz na organizację gospodarki odpadami na tym obszarze. Będą to zarówno oddziaływania bezpośrednie, jak i pośrednie, ale przede wszystkim powinny mieć ona skutek długofalowy.

Stopniowe wprowadzanie zaproponowanych w Planie działań w zakresie zbiórki, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych będzie korzystnie oddziaływać na stan środowiska przyrodniczego w Gminie. Proponowane założenie dążenia do objęcia systemem zbiórki odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców Gminy pozwoli na wyeliminowanie nielegalnego pozbywania się odpadów, co znacząco zminimalizuje pojawianie się dzikich wysypisk. Umożliwi to także prowadzenie monitoringu odbioru, transportu i unieszkodliwiania odpadów. Prawidłowości gospodarki odpadami na terenie Gminy będą kontrolowane, co zwiększy bezpieczeństwo pod względem higienicznym i znacząco wpłynie na poprawę estetyki środowiska i sanitarnej jakości życia mieszkańców. Kontynuowanie i poszerzanie działań związanych z selektywną zbiórką odpadów, ograniczy ilości odpadów przeznaczonych do unieszkodliwiania na składowisku obsługującym Gminę. Ma to szczególne znaczenie w kontekście wypełniania założeń Krajowego Planu Gospodarki Odpadami oraz dyrektyw unijnych, zakładających znaczne ograniczenie ilości odpadów trafiających na składowiska.

System selektywnego gromadzenia poszczególnych frakcji odpadów pozwoli na zwiększenie ilości odpadów odzyskiwanych poprzez recykling materiałowy. Pośrednim skutkiem takich działań będzie zmniejszenie zapotrzebowania na surowce w gospodarce, co będzie przyczyniać się do ochrony zasobów środowiska naturalnego. Szczególnie ważną kwestią jest selektywne gromadzenie i odzysk odpadów ulegających biodegradacji. Zaproponowane w Planie założenia systemu zbiórki, transportu i odzysku tego rodzaju odpadów pozwolą na bezpieczne dla środowiska ich zagospodarowanie i ponowne wykorzystanie w postaci kompostu (nawozu organicznego). Dotyczy to również osadów ściekowych ze zbiorczych oczyszczalni ścieków oraz z przydomowych oczyszczalni ścieków. Działania takie w dłuższej perspektywie czasowej mogą korzystnie wpływać na stan jakości gleb, ogródków przydomowych, a także terenów rolniczych na terenie gminy, zasilając je w składniki organiczne. Wykorzystywanie kompostu zmniejszy także zapotrzebowanie na nawozy sztuczne, a tym samym pośrednio może wpływać na stan wód podziemnych i powierzchniowych (zmniejszenie zawartości azotu). Takie rozwiązanie zmniejszy ilość odpadów ulegających biodegradacji trafiających na składowisko odpadów wraz z odpadami zmieszanymi. To pozwoli również zmniejszyć emisję gazów powstających w wyniku beztlenowego rozkładu tych odpadów, w szczególności emisję metanu. Zmniejszenie ilości biodegradowalnych, organicznych odpadów na składowisku znacznie ograniczy liczebność gryzoni i ptactwa, a tym samym zmniejszy zagrożenie przenoszonych przez nie groźnych chorób.

W przypadku odpadów niebezpiecznych najważniejszym działaniem, zapewniającym ograniczenie negatywnego oddziaływania tego rodzaju odpadów na środowisko, jest kontrolowanie sposobów postępowania z powstającymi odpadami. Kontrola ta powinna obejmować całą „drogę” danego odpadu – od miejsca jego wytworzenia, poprzez zbiórkę i transport do miejsca jego odzysku lub unieszkodliwienia. Zagwarantowanie właściwego postępowania z odpadami niebezpiecznymi spowoduje wyeliminowanie zagrożeń, jakie mogą spowodować w środowisku substancje znajdujące się w odpadach niebezpiecznych. Ważnym zagadnieniem w kwestii ochrony środowiska jest dalszy rozwój obecnego systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych (np. baterie) oraz stworzenie na terenie gminy pełnego systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych występujących w odpadach komunalnych (w tym leków, elektro-odpadów). Stworzenie osobnej linii odbioru odpadów niebezpiecznych pozwoli na wyeliminowanie deponowania ich na składowisku odpadów komunalnych, co przyczyni się do zmniejszenia oddziaływania składowiska na środowisko przyrodnicze.

3. Cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko.

Ogólna charakterystyka Gminy Stare Pole

Gmina Stare Pole położona jest w południowo - wschodniej części województwa pomorskiego i jest jedną z 6 gmin powiatu malborskiego. Zajmuje obszar o wielkości 79,49 km², składa się z 12 sołectw. Liczba ludności Gminy wynosi 4 701 osób (2008 r.), Stare Pole liczy 1 853 osób. Ludności w Gminie przybywa.

Podstawową formą użytkowania jest użytkowanie rolnicze. Użytki rolne zajmują 6 257 ha (78,71 % gminy). Użytki leśne zajmują 346 ha (4,35 % gminy), następnie wody powierzchniowe - 2,51 % gminy, grunty zurbanizowane i zajęte przez zabudowę – 4,84 % powierzchni, tereny pozostałe wraz z nieużytkami – 9,57 %.

Gmina położona jest głównie na terenie Żuław Wiślanych. Gmina nosi cechy rzeźby nadmorskiej, deltowej oraz rzeźby młodoglacjalnej. Obszar gminy Stare Pole zalicza się do części żuławskiej, dominują tu mady wytworzone na aluwiach deltowych. Płytkie wody gruntowe na terenie Żuław pozostają na głębokości poniżej 2 m, lokalnie nawet płycej – poniżej 1 m, przy czym ich poziom jest utrzymywany sztucznie przez system melioracyjny. W rejonie ujęcia wód „Letniki” występuje lej depresyjny obniżający poziom wód gruntowych. Na terenie Gminy Stare Pole położony jest GZWP nr 203 „Dolina Letniki”. Jest to zbiornik słabo izolowany od powierzchni terenu, a w związku z tym narażony na zanieczyszczenia. Region wykazuje szczególną specyfikę krążenia wód, stosunkowo słabe zasilanie opadowe zlewni, znacząca, decydująca rola gospodarki wodnej człowieka w stworzeniu i utrzymaniu w specyficznej, zmienionej antropogenicznie równowadze stosunków wodnych. Wszystkie ciekie są uregulowane, skanalizowane i nie posiadają naturalnych koryt, mają też małe spadki. Powoduje to małą zdolność samooczyszczania się wód. Główne ciekie gminy to: Nogat, Rzeka Tyna Dolna, Rzeka Tyna Górna, Rzeka Tyna Mała, Rzeka Fiszewka. Ważniejsze kanały to: Kanał Kaczynos, Kanał Stary Nogat, Kanał Leniwy Nogat. Kanał Ząbrowski, Kanał Królewski. Znajduje się tutaj wiele małych zbiorników wodnych, w większości bez nazwy. Zmeliorowana powierzchnia wynosi ogólnie 5 930 ha. Stan techniczny urządzeń szczegółowych jest niezadowalający, urządzenia są stare, wyeksploatowane, wymagające kosztownych napraw. Jest to w dużej mierze wynikiem braku gruntownej i bieżącej konserwacji. Widoczny jest też

brak dbałości o te urządzenia samych użytkowników gruntów. Obszar Gminy Stare Pole potencjalnie zagrożony jest powodzią spowodowaną wylewem wód Nogatu, Wisły oraz lokalnych mniejszych cieków. Do zagrożonych terenów należą: wsie Szaleniec, Złotowo, Kławki, Ząbrowo. Na terenie gminy Stare Pole funkcjonuje 37,5 km wałów przeciwpowodziowych. Wały chronią obszar 2 474 ha. W Gminie Stare Pole lasy występują w jej północnej i zachodniej części, ale są to raczej niewielkie fragmenty zwartych zbiorowisk leśnych. Niewielkie fragmenty lasów występują też w dolinach cieków. Do najbogatszych i najcenniejszych dla występowania fauny struktur krajobrazowych należy zaliczyć dolinę Nogatu. Ekosystemy wodne, leśno - zaroślowe, łąkowe i murawowe tworzą siedliska dla zróżnicowanej fauny wodnej, lądowej i dwuśrodowiskowej – bezkręgowców, ryb, płazów, gadów, ptaków i ssaków. Na terenie Gminy Stare Pole są ustanowione następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Nogat, chronione jest koryto rzeki Nogat oraz międzywale,
- 18 pomników przyrody (dęby szypułkowe, lipa drobnolistna, jesiony wyniosłe, topole),
- nie ustanowiono dotychczas obszarów NATURA 2000, również na liście potencjalnych obszarów NATURA 2000 - Shadow List 2008, nie znalazły się tereny z tej gminy.

Infrastruktura Gminy Stare Pole i główne zagrożenia stanu środowiska przyrodniczego;

W zakresie istniejącej infrastruktury, która może mieć wpływ na stan środowiska przyrodniczego (szczególnie na jakość wód powierzchniowych i podziemnych) należy zwrócić uwagę na funkcjonujące na tym terenie obiekty, jak oczyszczalnie ścieków (posiadające obowiązujące pozwolenie wodnoprawne) w Starym Polu i Krasnołęce, zrzucające wody do rowu melioracyjnego R-K oraz do Kanału Stary Nogat oraz składowisko odpadów w Szaleńcu. Innym elementem wpływającym na stan środowiska przyrodniczego jest eksploatowane na terenie Gminy komunalne ujęcie (eksploatowanych jest 12 otworów studziennych, 11 ujmuje plejstoceno – holocenoński poziom wodonośny, a 1 otwór ujmuje wody kredowe), znajduje się tu również SUW. Ujęcie „Letniki” położone jest w obrębie GZWP nr 203 „Dolina Letniki”. Należy podkreślić, że ujęcie wody „Letniki” zaopatruje nie tylko Gminę Stare Pole, ale też inne gminy z terenu Żuław.

Jakość wód podziemnych w punkcie pomiarowym Ząbrowo (wody czwartorzędowe), w 2004 i 2005 r. wykazywały IV klasę czystości, natomiast w 2007 r. II klasę czystości. Wody podziemne zwykle nie są najlepszej jakości, są słabo izolowane od powierzchni. Duże zawartości substancji organicznej, powodującej wytworzenie redukcyjnych w środowisku wód podziemnych, wpływają m. in. na wysokie stężenia siarczanów, żelaza i manganu. Gmina znajduje się na tzw. terenie „anomalii fluorkowej”. Na obszarze tym notuje się ponadnormatywne (ok. 5 mg/dm³) ilości fluoru. Ponadto w przypowierzchniowych utworach czwartorzędu wody podziemne są zasolone. Ze względu na powolny przepływ wód podziemnych oraz strefy ich stagnacji, obszar Żuław narażony jest także na zanieczyszczenia migrujące z powierzchni terenu wraz z wodami opadowymi. Odrębnym problemem są zanieczyszczenia rolnicze objawiające się ponadnormatywnymi stężeniami związków azotu w wodach podziemnych.

Na terenie Gminy Stare Pole jest zlokalizowane składowisko odpadów, w Szaleńcu. Składowisko lokalizacyjnie jest dobrze umiejscowione (w oddaleniu od zabudowy) nie zagrażając osiedlom ludzkim. Składowisko jest również otoczone pasem zieleni co stwarza odpowiednią bio-barierę. Zniekształcony w efekcie eksploatacji składowiska teren będzie odpowiednio uporządkowany i ukształtowany w efekcie przeprowadzenia rekultywacji technicznej tego składowiska. Rekultywacja biologiczna (roślinna) pozwoli na odtworzenie roślinności na tym terenie.

Składowisko objęte jest monitoringiem wód podziemnych, wód odciekowych oraz gazu składowiskowego. W wyniku uzyskanych uśrednionych wyników badań zaobserwowano nieznacznie podwyższone wartości przewodności elektrolitycznej właściwej w dwóch punktach obserwacyjnych P2 i P3, które ukształtowały się w granicach wód II klasy jakości. Dodatkowo w całej sieci monitoringowej odnotowano nieznacznie wyższe średnie stężenia ogólnego węgla organicznego charakterystyczne dla II klasy jakości wód podziemnych. Pozostałe badane wskaźniki posiadają wartości odpowiadające wodom I klasy jakości. Na podstawie badań laboratoryjnych próbek wód odciekowych nie stwierdzono podwyższonej zawartości żadnego z badanych wskaźników za wyjątkiem ogólnego węgla organicznego, który przekroczył dopuszczalną wartość zanieczyszczenia w ściekach przemysłowych wprowadzanych do wód lub do ziemi.

Na terenie Gminy Stare Pole nie ma zlokalizowanych punktów monitoringu rzeki Nogat. Wody badane w Malborku (powyżej miasta), w 2006 r. wskazywały III klasę czystości.

Gospodarka odpadami na terenie Gminy Stare Pole

Z terenu Gminy Stare Pole w roku 2008 zebrana łącznie **399,3 Mg** odpadów komunalnych – zmieszanych. Około **21 %** tej masy (**82,263 Mg**) stanowiły odpady wytworzone przez firmy i instytucje publiczne, pozostała ilość odpadów, tj. **79 % (317,037 Mg)** wytworzona była w gospodarstwach domowych na terenie Gminy. Systemem zbiórki odpadów komunalnych objętych jest około **86 %** mieszkańców Gminy Stare Pole. Na terenie Gminy działają 2 podmioty zajmujące się odbiorem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości: Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „COMPLEX” z Nowego Stawu oraz Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Malborku Sp. z o.o. Obydwie firmy zajmują się także opróżnianiem pojemników do selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych zlokalizowanych w różnych miejscowościach gminy. Podmioty działające na terenie Gminy obsługują teren pod względem odbioru wysortowanych odpadów wtórnych (tworzywo sztuczne oraz szkło). W 2008 roku firmy z ustawionych 57 pojemników na odpady wtórne odebrały łącznie **22,9 Mg** odpadów. Selektywna zbiórka odpadów w gminie Stare Pole opiera się o funkcjonowanie w wybranych punktach miejscowości pojemników na szkło i tworzywa sztuczne. Ponadto firmy świadczące usługi w zakresie wywozu odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości umożliwiły mieszkańcom gminy oddanie selektywnie odpadów wielkogabarytowych, elektroodpadów oraz odpadów pobudowanych i remontowych. Odpady zebrane z terenu gminy Stare Pole obecnie deponowane są na dwóch składowiskach odpadów komunalnych w:

- miejscowości Szaleniec – składowisko Gminy Stare Pole, na którym deponuje odpady firma ZGKiM Sp. z o.o. z Malborka;

- Tczewie przy ul. Rokickiej (docelowo składowisko ZZO Rokitki), na którym deponuje odpady PUK „COMPLEX”.

Podsumowanie

Planowane w Planie Gospodarki Odpadami rozwiązania mają na celu poprawienie jakości i optymalizację funkcjonowania gospodarki odpadami na terenie Gminy Stare Pole, zarówno w aspekcie rozwoju gospodarczego, ekonomicznego, społecznego i w aspekcie ekologicznym. Plan Gospodarki Odpadami jest z założenia zbiorem działań i przedsięwzięć proekologicznych mających na celu poprawę sytuacji w środowisku Gminy.

Realizacja zawartych w nim zadań nie spowoduje znaczących zmian w środowisku przyrodniczym, dlatego wnioskuje się o odstąpienie od konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji PGO dla Gminy Stare Pole.